

Broj: 01-6167/6-2011

Podgorica, 10.05.2012. god.

Na osnovu člana 8, 19 i 43, a u vezi sa članom 40- 50 Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list Crne Gore“, broj 50/08, 53/09, 70/09, 40/10, 49/10, 32/11 i 40/11), Odluke o relevantnim tržištima usluga koja su predmet provjere ispunjenosti testa tri kriterijuma («Sl.list Crne Gore,» broj 19/2011), po prethodno pribavljenom mišljenju Uprave za zaštitu konkurencije broj 01-148/2 od 20.07.2011.godine i člana 196 i 237 stav 2 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl.list RCG“, broj: 60/03), Pravilnika o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža ("Sl.list Crne Gore", br. 52/2011), nakon sprovedenog postupka analize Maloprodajnog tržišta javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za fizička i pravna lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji i određivanja regulatornih obaveza operatoru sa značajnom tržišnom snagom na pomenutom relevantnom tržištu rješavajući, u ponovnom postupku po rješenju Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije UP II 052-01-10/4-12 od 26.03.2012.godine, Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Savjet Agencije), na sjednici održanoj dana 10.05.2012. godine ,donio je

RJEŠENJE

1. Crnogorski Telekom A.D. Podgorica određuje se kao operator sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom „Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za fizička i pravna lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji“.
2. Operatoru iz tačke 1. ovog Rješenja određuju se sljedeće regulatorne obaveze:

Obaveze na veleprodajnom nivou:

- 2.1 Obaveza mogućnosti izbora /predizbora operatora
  - a. Obaveza transparentnosti
  - b. Obaveza nediskriminatornosti
  - c. Obaveza nadzora cijena
  - d. Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija.

2.2. Obaveza iznajmljivanja pretplatničkih linija na veleprodajnom nivou

- a. Obaveza transparentnosti.
- b. Obaveza nediskriminatornosti
- c. Obaveza nadzora cijena
- d. Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija

Obaveze na maloprodajnom nivou:

2.3. Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija

2.4. Obaveza regulisanja cijena maloprodajnih usluga

- a. Zabrana obračunavanja prekomjernih cijena
- b. Zabrana ograničavanja konkurencije postavljanjem previsokih ili preniskih cijena
- c. Zabrana davanja neopravdanih prednosti određenom krajnjem korisniku
- d. Obaveza nediskriminatornosti
- e. Obaveza transparentnosti
- f. Zabrana neosnovanog vezivanja određenih usluga

3. Način, uslovi i rokovi sprovođenja regulatornih obaveza iz tačke 2. Rješenja propisan je dokumentom „**Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za fizička i pravna lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji**“ koji je sastavni dio ovog Rješenja.

3.1. Operator iz stava 1 ovog rješenja obavezan je izvršiti sve regulatorne obaveze određene stavom 2 tačkom 2.1. d., tačkom 2.2. d. i tačkom 2.3. do 30.08.2012 godine;

3.2. Operator iz stava 1 ovog rješenja obavezan je izvršiti sve regulatorne obaveze određene stavom 2 tačka 2.1. c. 2.2. c. i tačkom 2.4 (a,b,c,f) najkasnije do 30.08.2012 godine, kada će se steći uslovi da Agencija vrši nadzor ispunjenja naloženih regulatornih obaveza;

3.3. Operator iz stava 1 ovog rješenja obavezan je izvršiti regulatorne obaveze transparentnosti i nediskriminatornosti iz tačke 2.4. d. i e. Najkasnije do 30.09.2012 godine tj. objaviti cjenovnik relevantnih maloprodajnih usluga.

4. Žalba na rješenje ne odlaže njegovo izvršenje.

OBRAZLOŽENJE

Rješenjem Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije UP II 052-01-10/4-12 od 26.03.2012.godine usvojena je žalba Crnogorskog Telekoma A.D. Podgorica i poništeno rješenje Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost br. 0303-6167/1 od 30.12.2011.godine, te obavezan prvostepeni organ da postupi u skladu sa naznakama iz tog rješenja.

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je postupajući po nalogima datim od strane drugostepenog organa utvrdila kako to stoji u izreci ovog rješenja a iz slijedećih razloga:

Zakonom o elektronskim komunikacijama, članom 8 tačka 18. propisana je, između ostalih, nadležnost Agencije da vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za spriječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora. Članom 19 Zakona utvrđena je u konkretnom slučaju nadležnost Savjeta Agencije za donošenje ovakvih odluka.

Shodno članu 41 i 42 Zakona o elektronskim komunikacijama, Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je, po prethodno pribavljenom mišljenju Uprave za zaštitu konkurencije, na sjednici od 31.03.2011. godine, a nakon sprovedenog konsultativnog procesa, donio Odluku o relevantnim tržištima usluga koja su predmet provjere ispunjenosti testa tri kriterijuma («Sl.list Crne Gore,» broj 19/2011).

Nakon sprovedenog Testa tri kriterijuma Agencija je utvrdila da su istovremeno zadovoljena sva tri kriterijuma i da je predmetno tržište podložno ex ante regulaciji. Naime, Agencija je utvrdila prisustvo visokih i trajnih prepreka ulaska na tržište, da tržište u određenom vremenskom razdoblju teži efikasnoj tržišnoj konkurenciji i da primjena relevantnih propisa o zaštiti konkurencije sama po sebi ne omogućava na odgovarajući način uklanjanje nedostataka na predmetnom tržištu.

Dokument sa zaključcima o sprovedenom Testu tri kriterijuma na ovom relevantnom tržištu je, po pribavljenom mišljenju Uprave za zaštitu konkurencije broj: 01-148/2 od 20.07.2011.godine, bio predmet javnog konsultativnog postupka.

Za potrebe sprovođenja postupka Testa tri kriterijuma, a koji je prethodio predmetnoj analizi, Agencija je sprovela postupak definisanja relevantnog tržišta u dimenziji usluga i u geografskoj dimenziji. Agencija je zaključila da Maloprodajno tržište javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za pravna i fizička lica, koji se pružaju na fiksnoj lokaciji u Crnoj Gori čine usluge:

- pozivi prema geografskim brojevima (prema međunarodnim fiksnim mrežama);
- pozivi prema brojevima u međunarodnim mobilnim elektronskim komunikacionim mrežama.

Takođe, Agencija je odredila da je relevantno geografsko tržište za pružanje navedenih usluga u opsegu nacionalno, s obzirom da su identični preovlađujući uslovi konkurencije, pravni i regulatorni okvir i cjenovna politika na čitavoj teritoriji Crne Gore.

Agencija je postupak analize relevantnog tržišta sprovela u cilju ocjene stepena konkurentnosti na određenom relevantnom tržištu, odnosno procjene da li postoje operatori sa značajnom tržišnom snagom na određenom relevantnom tržištu.

Pri procjenjivanju da li operator ima značajnu tržišnu snagu, Agencija je uzela u obzir kriterijume sadržane u članu 40. Zakona o elektronskim komunikacijama koji su od najveće važnosti kod analize ovog relevantnog tržišta, jer upotreba drugih kriterijuma koji nijesu tretirani dokumentom, koji je sastavni dio ovog rješenja, ne bi dovela do zaključka različitog od onoga iznijetog u dokumentu analize, što je detaljno obrazloženo kroz dokument, koji je sastavni dio rješenja.

Nakon sprovedene analize relevantnog tržišta Agencija je konstatovala da je Crnogorski Telekom A.D. Podgorica operator sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom „Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za fizička i pravna lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji“.

Na osnovu aktuelnih i potencijalnih prepreka na „Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za fizička i pravna lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji“, Savjet Agencije određuje Crnogorskom Telekomu A.D. Podgorica, kao operatoru sa značajnom tržišnom snagom, sledeće regulatorne obaveze i to:

Obaveze na veleprodajnom nivou:

Tačka 2. 1. Obaveza mogućnosti izbora /predizbora operatora

- Obaveza transparentnosti
- Obaveza nediskriminatornosti
- Obaveza nadzora cijena
- Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija

Crnogorski Telekom je, shodno obavezi transparentnosti propisanoj u sklopu regulatornih obaveza, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa fiksnoj mreži na fiksnoj lokaciji, objavio referentnu interkonekcionu ponudu u februaru 2011.godine. Ovom referentnom ponudom definisao je uslove pružanja i cijene usluga izbora i predizbora operatora. Objavljivanjem pomenute Referentne ponudom je ispunjena mjera transparentnosti iz tačke 2.1. dispozitiva Rješenja, kao i mjera nediskriminatornosti jer je Agencija ocjenom uskladenosti Referentne ponude sa zakonom utvrdila da su uslovi koji se nude u pogledu pružanja i cijene usluge izbora i predizbora jednaki za sve, čime je ispunjen princip nediskriminatornosti.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan je da sprovede odvajanje računovodstvenih evidencija koje se odnose na usluge ovog relevantnog tržišta od usluga ostalih maloprodajnih i veleprodajnih tržišta shodno Rješenju Agencije broj 0904-2327/3 od 30.05.2011.godine, kojim se Crnogorskom Telekom-u kao operatoru fiksne elektronske komunikacione mreže sa značajnom tržišnom snagom određuje obaveza sprovođenja računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva na način i u rokovima kako je određeno dokumentom „Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva“, kao i shodno Odluci Agencije broj: 0902-949/1 od 21.02.2012.godine o proširenju aktivnosti i produženju roka za implementaciju projekta računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, kojom se produžava rok implementacije projekta za 60 dana, tj najkasnije do 30.08.2012.godine.

Tačka 2. 2. Obaveza iznajmljivanja pretplatničkih linija na veleprodajnom nivou

- Obaveza transparentnosti
- Obaveza nediskriminatornosti
- Obaveza nadzora cijena
- Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija

Crnogorski Telekom je, shodno obavezi transparentnosti propisanoj u sklopu regulatornih obaveza, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa fiksnoj mreži na fiksnoj lokaciji, objavio Ponudu za pružanje usluge iznajmljivanja pretplatničkih linija na veleprodajnom nivou u februaru 2011.godine.

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan je da sprovede odvajanje računovodstvenih evidencija koje se odnose na usluge ovog relevantnog tržišta od usluga ostalih maloprodajnih i veleprodajnih tržišta shodno Rješenju Agencije broj 0904-2327/3 od 30.05.2011.godine, kojim se Crnogorskom Telekom-u kao operatoru fiksne elektronske komunikacione mreže sa značajnom tržišnom snagom određuje obaveza sprovođenja računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva na način i u rokovima kako je određeno dokumentom "Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva", kao i shodno Odluci Agencije broj: 0902-949/1 od 21.02.2012.godine o proširenju aktivnosti i produženju roka za implementaciju projekta računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, kojom se produžava rok implementacije projekta za 60 dana, tj najkasnije do 30.08.2012.godine.

Obaveze na maloprodajnom nivou

2. 3. Obaveza odvajanja računovodstvenih evidencija

Crnogorski Telekom, kao operator sa značajnom tržišnom snagom na ovom relevantnom tržištu, dužan je da sprovede odvajanje računovodstvenih evidencija koje se odnose na usluge ovog relevantnog tržišta od usluga ostalih maloprodajnih i veleprodajnih tržišta shodno Rješenju Agencije broj 0904-2327/3 od 30.05.2011.godine, kojim se Crnogorskom Telekom-u kao operatoru fiksne elektronske komunikacione mreže sa značajnom tržišnom snagom određuje obaveza sprovođenja računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva na način i u rokovima kako je određeno dokumentom "Metodologija računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva", kao i shodno Odluci Agencije broj: 0902-949/1 od 21.02.2012.godine o proširenju aktivnosti i produženju roka za implementaciju projekta računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, kojom se produžava rok implementacije projekta za 60 dana, tj najkasnije do 30.08.2012.godine.

2. 4. Obaveza regulisanja cijena maloprodajnih usluga

- Zabrana obračunavanja prekomjernih cijena
- Zabrana ograničavanja konkurencije postavljanjem previsokih ili preniskih cijena
- Zabrana davanja neopravdanih prednosti određenom krajnjem korisniku
  - Obaveza nediskriminatornosti
  - Obaveza transparentnosti
- Zabrana neosnovanog vezivanja određenih usluga

Agencija je Pravilnikom o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža ("Sl.list Crne Gore", br. 52/2011), propisala uslove i način kontrole cijena, sprečavanje primjene cijena kojima se ograničava konkurencija i uređuje regulacija maloprodajnih cijena usluga.

Imajući u vidu stav 5 člana 50 Zakona o elektronskim komunikacijama, koji pripisuje obavezu implementacije sistema troškovnog računovodstva prilikom regulisanja mjera koje se nameću

operatoru sa značajnom tržišnom snagom na relevantnom maloprodajnom tržištu, Agencija će primijeniti odredbe Pravilnika o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža nakon uvida u regulatorne finansijske izvještaje operatora sa značajnom tržišnom snagom, odnosno nakon 30.08.2012.godine.

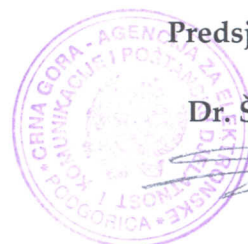
Navedene regulatorne obaveze su adekvatne i proporcionalne identifikovanim aktuelnim i potencijalnim preprekama razvoju konkurencije na relevantnom tržištu, što je detaljno obrazloženo u dokumentu koji je sastavni dio ovog rješenja.

Takođe, Agencija je od Uprave za zaštitu konkurencije, shodno članu 43 Zakona o elektronskim komunikacijama zatražila mišljenje na pripremljene nacрте analiza relevantnih tržišta, čije mišljenje je u prilogu dokumenta iz tačke 3 ovog rješenja, nakon čega je započela postupak javnih konsultacija dana 10.11.2011.godine, sagledala primjedbe, sugestije i komentare operatora, uvažila osnovane sugestije i primjedbe i utvrdila konačan tekst pomenutog dokumenta, kao i konačan tekst rješenja.

Žalba na Rješenje ne odlaže izvršenje, shodno čl.19 st.7 Zakona o elektronskim komunikacijama.

PRAVNA POUKA:

Protiv ovog rješenja, može se izjaviti žalba Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Predsjednik Savjeta

Dr. Šaleta Đurović